

การศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลห้วย ม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

มัทฉิมา อุดมศิลป์^{1*} ปฐมพร จัदनอก², มุกตภา กล่อมกานิต², สุปรานี แซ่ลิ้ม² และ อารยา แจ่มฟ้า²

¹สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
*mutchima.u@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตามมิติการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 องค์ประกอบ 3) เพื่อพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนในตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 4) เพื่อสร้างแนวทางเชื่อมโยงกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกตการณ์ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนในตำบลห้วยม่วง และนักท่องเที่ยว จำนวนทั้งหมด 45 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทบทวนวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สรุปผล และนำเสนอผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นตำบลที่มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยในพื้นที่มีการไหลผ่านของลห้วยซึ่งชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์เพื่อการใช้สอยในชีวิตประจำวันและทำเกษตรกรรมในพื้นที่แห่งนี้ อีกทั้งยังมีความโดดเด่นทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ 2) ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 องค์ประกอบ ของตำบลห้วยม่วงมีความโดดเด่นทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านคุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ ด้านคุณค่าองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา ด้านศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านศักยภาพให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และด้านศักยภาพดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 3) การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนในตำบลห้วยม่วงสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ 4 แนวทาง ดังนี้ 1) การพัฒนากิจกรรมในชุมชนหรือสภาพแวดล้อมในชุมชน 2) การพัฒนาสร้างเรื่องราวการเรียนรู้ในกิจกรรมทุกประเภท 3) การพัฒนาด้านความปลอดภัย 4) การพัฒนาการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาคุณภาพของตำบลห้วยม่วงให้มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมและเสริมสร้างพัฒนาการให้ดีขึ้น 4) สามารถสังเคราะห์กิจกรรมเชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตามหลักห่วงโซ่อุปทาน โดยเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวหลักประกอบด้วย เกษตรทฤษฎีใหม่(ต้นน้ำ) บ่อกึ่งเชิงพาณิชย์(กลางน้ำ) และกลุ่มสตรีชุมชนทำเสา(ปลายน้ำ) และแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกประกอบด้วย วัดห้วยม่วง ลานวัฒนธรรมชุมชน ผ้าทอโบราณไทลาวยวน แม่บ้านเกษตรกรไทลาวครึ่ง สวนลุงแหวง และสวนเกษตรอินทรีย์บ้านคลองไทร

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวชุมชน/การท่องเที่ยวเชิงเกษตร/ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/กิจกรรมการท่องเที่ยว/การจัดเส้นทางเชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยว

Guidelines for Developing Community Based Tourism Activities to Connect Agrotourism at Huai Muang Subdistrict, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province.

Mutchima Udomsilp^{1*}, Pathomphorn Chadnok², Muktapa Klomkumnerd², Supranee Saelim²
and Araya Jamfah²

¹ *Tourism and Hotel, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Pathom Rajabhat University*

**mutchima.u@gmail.com*

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study context of Huai Muang Subdistrict, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province; 2) to study potential of tourist attractions in Huai Muang Subdistrict, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province according to 5 elements of dimension of Agrotourism; 3) to develop activities of community based tourism in Huai Muang Subdistrict, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province. and 4) to create ways to connect activities of agrotourist attractions in Huai Muang Subdistrict, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province. Materials used for data collection were in-depth interview, observation and target group interview, including 45 peoples. community leaders, community enterprise, entrepreneurs, people in Huai Muang and tourists. Then, the researchers analyzed data, used data from the interview to collect, analyze, conclude and present the result of the study based on objectives. The results of this research found that: 1) Context of Huai Muang Subdistrict Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province was a sub-district that was notable for Agrotourism with area of river that people use in daily life and for agriculture, as well as, tourism resources and local's living. 2) 5 elements of Agrotourism potential were all remarkable, including physical and biological values, knowledge, innovation, wisdom values, management potential of agricultural tourist attractions and potential to attract tourism. 3) Development of community tourism activities in Huai Muang Subdistrict could be determined in 4 ways as follows. 1) Development of activities or environment in the community, 2) Development of story creation for learning in every type of activities, 3) Safety development, 4) Development of tourist support to develop activities of Huai Muang to be effective in organizing and developing activities. 4) Connected activities could be synthesized for Agrotourism according to supply chain. Main tourist attractions including New Theory, commercial shrimp pool and Tha Sao women community and alternative tourist attractions of Wat Huai Muang, community cultural field, ancient cloth of Thai, farmer's housewife, Suan Lung Waeng and Ban Khlong Sai organic garden.

Keywords: Tourism Community Based Tourism, Agrotourism, Potential Tourism, Activities Connected Tourism Routing

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศไทย ที่สร้างรายได้มหาศาลจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ในปี 2561 ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเติบโตประมาณร้อยละ 7.1 หรือมีจำนวน 38.12 ล้านคน ในช่วง 2 เดือนสุดท้ายของปี 2561 นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยกลับมาฟื้นตัวขึ้น เนื่องจากเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวและรัฐบาลไทยได้ออกมาตรการยกเว้นค่าธรรมเนียม Visa on Arrival ให้นักท่องเที่ยวจาก 21 ประเทศ ส่งผลให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งปีประมาณ 2.01 ล้านล้านบาท จากเว็บไซต์แนวโน้มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย (<https://kasikornbank.com/> สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2563) อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนได้เข้ามาสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนตามกรอบนโยบายของรัฐบาล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังเกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนทางด้าน เศรษฐกิจระดับรากหญ้าสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงช่วยสร้างความเจริญไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2556)

ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวไปตามพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันพฤติกรรมนักท่องเที่ยวได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่จะได้รับ จากการท่องเที่ยวในแต่ละครั้งโดยนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในความสนใจ พิเศษ (Special Interest Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ (Experiential Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) โดยเน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สัมผัสวิถีชีวิตผู้คน ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ โดยการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือการเดินทางไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์ม ปศุสัตว์ แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สถานที่ราชการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัย และ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่ทันสมัยเพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและ เพลิดเพลินกับกิจกรรมทางการเกษตรในลักษณะที่แตกต่างกันไป พร้อมทั้งได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมของสถานที่นั้น ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวที่เน้น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพของ เกษตรกร และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาผสมผสานด้วยระบบการบริหารจัดการที่รัดกุมที่เกิด จากการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่โดยอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของคนภายในชุมชน และ ยังเป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดการเรียนรู้ ทาให้เกิดประโยชน์ ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และเกษตรกร สร้างการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสภาพ สิ่งแวดล้อม จากเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตร (<http://www.monmai.com/>ท่องเที่ยวเชิงเกษตร/ สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2562)

จังหวัดนครปฐมอยู่ในแถบภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง ซึ่งในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทาเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ พื้นฐานทางสังคมทั่วไปเป็นชุมชนเก่าแก่ มีการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อ (ปฎิภา พันธสมุทร, 2551) โดยเฉพาะชุมชนในเขตอากาแพงแสน มีความโดดเด่นทางด้าน การดำรงชีวิต และทรัพยากรทางธรรมชาติ ดังนั้น จึงทาให้แต่ละชุมชนเกิดการพัฒนาในการที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเชิงเกษตร (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2559) ตาบลห้วยม่วง คือ ตาบลที่อยู่ในอากาแพงแสน เป็นตาบลที่มีการเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้มากระยะหนึ่ง การเกษตรเป็นอาชีพหลักส ำหรับในการด ำรงชีวิต เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้มีความเจริญทางธรรมชาติ มี

การเติบโตของพืชพรรณต่างๆชนิด และส่วนใหญ่ก็จะเป็นต้นมะม่วงที่เจริญงอกงามเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการเรียกชุมชนนี้ว่า “ชุมชนห้วยมะม่วง” และด้วยความที่มีการพูดถึงชุมชนนี้กันปากต่อปาก ในเรื่องของการสื่อสารด้วยการที่ออกเสียงอาจมีส่วนที่ ทำให้เรียกขานชื่อที่แตกต่างกันไป จึงทำให้ชุมชนนี้มีชื่อเรียกผิดเพี้ยนจากเดิมจนกลายมาเป็นชื่อที่ว่า “ชุมชนห้วยม่วง” มาจนถึงปัจจุบัน (ส. นางกนกนเกษตรจังหวัดนครปฐม, 2561)

ปัญหาของตำบลห้วยม่วง คือ เป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกระจายตัวไปยังพื้นที่อื่นๆในตำบลเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าตำบลห้วยม่วงจะมีเส้นทาง การท่องเที่ยวภายในตำบลอยู่แล้ว เนื่องจากแหล่งกิจกรรมภายในตำบลระยะทางที่ใกล้กันและไม่มีความชัดเจนหรือเชื่อมโยงกัน จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวไม่สามารถร่วมกิจกรรมในพื้นที่ตำบลครบทั้งหมด อีกทั้งตำบลห้วยม่วงยังมีพื้นที่เชื่อมโยงที่น่าสนใจ แต่พื้นที่เชื่อมโยงเหล่านี้ไม่ได้ถูกจัดเป็นหมวดหมู่ จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังตำบลห้วยม่วงไม่มีทิศทางในการท่องเที่ยวไปยังกิจกรรมเชื่อมโยงที่ใกล้เคียงกันได้ จากปัญหาดังกล่าวคณะผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลห้วยม่วง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวภายในตำบลและกิจกรรมเชื่อมโยงที่มีเส้นทางที่หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้วิถีเกษตรอย่างแท้จริง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ และส่งเสริมการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวในตำบล โดยประยุกต์แนวคิด ห่วงโซ่อุปทานมาเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงเส้นทาง การท่องเที่ยวตำบล อันนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของตำบลและผลักดันให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของตำบลประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ตำบลห้วยม่วง อ.แวก อ.แพะแสน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลห้วยม่วง อ.แวก อ.แพะแสน จังหวัดนครปฐม ตามมิติการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 องค์ประกอบ
3. เพื่อพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนในตำบลห้วยม่วง อ.แวก อ.แพะแสน จังหวัดนครปฐม
4. เพื่อสร้างแนวทางเชื่อมโยงกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลห้วยม่วง อ.แวก อ.แพะแสน จังหวัดนครปฐม

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวชุมชน (Community Based Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในรูปแบบหนึ่งที่เน้นถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม ตาเนินการโดยชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่จะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น โดย เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชมชุมชนภาคเกษตรกรรม เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชาวชนบทศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในเรื่องเกษตรกรรม

กิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวได้รับความสุข และเป็น การส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว มีความพร้อมในด้านพื้นที่ บุคลากร และกิจกรรม ที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

การจัดเส้นทางเชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยว (Connected Tourism Routing) หมายความว่า การกำหนดเส้นทางเพื่อให้ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมจุดที่น่าสนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างง่าย สะดวก และ ปลอดภัย อีกทั้งยังได้รับความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน ซึ่งบางครั้งเส้นทาง การท่องเที่ยวอาจ เกิดขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวใช้เส้นทางเดิม ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเส้นทางทางรถยนต์ ทางเรือ ทางเท้า หรือทางอื่น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.1 ปัจจัยทางการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นการรวมตัวของอุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างน้อย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว (Accessibility) 2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) 3) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) 4) กิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activity) 5) ที่พัก (Accommodation)

2. แนวคิดศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 องค์ประกอบ

2.1 องค์ประกอบด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 องค์ประกอบ

กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2557) ได้กำหนดตัวชี้วัด มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบที่ 1 คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและชีวภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ สามารถกระตุ้นจูงใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเที่ยวชมได้ ทั้งนี้ได้มุ่งเน้นไปที่ลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมเป็นสำคัญ หรือหากมีการปรับแต่งก็ต้องอยู่บนพื้นฐานที่กลมกลืนและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ บริเวณโดยรอบสะอาดเรียบร้อยสวยงามผลผลิตทางการเกษตร มีคุณภาพได้มาตรฐานผ่านกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพและการได้รับรางวัลรับรอง หรือใบประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

2.1.2 องค์ประกอบที่ 2 คุณค่าด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา หมายถึง รูปแบบการดำเนินกิจกรรมการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ท าให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และประโยชน์จากการท่องเที่ยว

2.1.3 องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การบริหารแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ ระเบียบ แบบแผน เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถ าสอยได้อย่างยั่งยืนและได้รับการตอบรับที่ดีจากนักท่องเที่ยว

2.1.4 องค์ประกอบที่ 4 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคต่างๆที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย ปลอดภัย รวมทั้งได้รับความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลินในระหว่างการท่องเที่ยว

2.1.5 องค์ประกอบที่ 5 ศักยภาพการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว หมายถึง การจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ไปพร้อมกับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

3.1 ปัจจัยในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

ศรีญา วรากุลวิทย์ (2558) ได้กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกระบวนการที่ควรค ึงถึง ดังนี้

- 1) กิจกรรมประจำ วันที่ของเจ้าของพื้นที่
- 2) กิจกรรมและสภาพแวดล้อมภายในชุมชน
- 3) ช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระยะเวลาการเข้าพักของนักท่องเที่ยว
- 4) สร้างเรื่องราวในกิจกรรม
- 5) ค านึงถึงความพร้อมของนักท่องเที่ยว
- 6) ค านึงถึงความปลอดภัย
- 7) ค านึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

4. แนวคิดเกี่ยวกับเส้นทางเชื่อมโยงเพื่อท่องเที่ยว

4.1 รูปแบบเส้นทางเชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยว

4.1.1 เส้นทางท่องเที่ยวในเขตเมือง เป็นเส้นทางเที่ยวในเขตเมือง เมืองที่มีบทบาทดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว มีกิจกรรม มีความหลากหลายของกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น การค้า สังคม วัฒนธรรม

4.1.2 เส้นทางทางประวัติศาสตร์ (Inskip, E.,1993) กล่าวว่า การท่องเที่ยวในเมืองประวัติศาสตร์นับเป็นการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่มีความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน เนื่องจากเมืองประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมได้รับการวางแผนในด้านการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งยังมีการพัฒนาให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้น

4.1.3 เส้นทางทางธรรมชาติ เป็นเส้นทางสำคัญสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะนอกจากจะหาพื้นที่เชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวแล้ว ยังช่วยป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจากผลกระทบของการเหยียบย่ำ และกิจกรรม

4.1.4 เส้นทางแบบผสมผสาน เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานเกิดจากการวางแผนผังในบริเวณเดียวกัน เพื่อกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว คือ เส้นทางที่กำหนดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็น หรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รู้รู้ และความปลอดภัยจากการใช้เส้นทางเดิมซ้ำ อยู่เป็นประจำ

วิธีการดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนของการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารเรื่องงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของข้อมูลระดับทุติยภูมิจากหลากหลายแหล่ง การศึกษาประกอบไปด้วยขั้นตอน การรวบรวมเอกสาร การคัดเลือกเอกสาร และการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อนำไปใช้ในการแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสำรวจพื้นที่ศึกษาตำบลห้วยม่วง เพื่อให้ได้ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลในการเกษตรและกิจกรรมท่องเที่ยวภายในพื้นที่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบยั่งยืน และสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องโครงสร้างคำถาม การใช้ภาษา ความครอบคลุมถึงเนื้อหาสาระ และปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตามกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้จำนวน 45 คน ได้แก่ ประชากรในพื้นที่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มลานวัฒนธรรมชุมชน จ. นวนม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทาสลาวครั้ง กลุ่มแปลงสวนผักอินทรีย์บ้านคลองไทร กลุ่มผ้าทอโบราณทาสลาวยวน กลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา กลุ่มสวนลุงแหวง กลุ่มบ่อทุ่งเชิงพาณิชย์ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ รถสามล้อที่พาน ชามในชุมชน ร้านของชำ ร้านอาหารตามสั่ง และกลุ่มนักท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของเกณฑ์ กรมการท่องเที่ยวเป็นผู้บัญญัติ ซึ่งมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 องค์ประกอบ 1) คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ 2) คุณค่าด้านองค์ความรู้วัฒนธรรม ภูมิปัญญา 3) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5) ศักยภาพการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของบริบทพื้นที่ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปได้ว่า ในสมัยอดีตมีวัดที่เก่าแก่และเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านเคารพนับถือกันมา ซึ่งทางด้านทิศตะวันออกของวัดนี้มีลำห้วยหรือคลองเล็กๆอยู่ โดยชาวบ้านได้มีการใช้ประโยชน์จากลำห้วยนี้เพื่อ การทำการเกษตรกรรมที่เป็นอาชีพหลักสำหรับในการดำรงชีวิต เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้มีความเจริญทางธรรมชาติ มีการเติบโตของพืชพรรณนาๆชนิด และส่วนใหญ่ก็จะเป็นต้นมะม่วงที่เจริญงอกงามเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการเรียกชานชุมชนนี้ว่า “ชุมชน ห้วยมะม่วง” และด้วยความที่มีการพูดถึงชุมชนนี้กันปากต่อปาก ในเรื่องของการสื่อสารด้วยการที่ออกเสียงอาจมีส่วนที่ทำให้เรียกชานชื่อที่แตกต่างกันไป จึงทำให้ชุมชนนี้มีชื่อเรียกผิดเพี้ยนจากเดิมจนกลายเป็นชื่อที่ว่า “ชุมชนห้วยม่วง” ทั้งนี้เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของตำบลห้วยม่วงก็คือ การทำเกษตร เช่น การเลี้ยงกุ้ง การเพาะกุ้ง การทำสวนผัก และการทำสวนกล้วย ซึ่งในส่วนของ

ทรัพยากรในพื้นที่ที่มีทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ต้นไม้ ต้นมะม่วง ต้นกล้วย หญ้า ลากอง
อากาศ ห้วยน้ำ ำ พืชนา การท เกษตร บ่อฝึช สวนกล้วย เกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเรือน และวัดในพื้นที่ ซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรที่มี
ความสอดคล้องและแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในต าบล

โดยปัจจัยทางการท่องเที่ยว 5 ด้าน ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต าบส่วยม่วง ดังนี้

1.1 การเข้าถึงสถานที่ เส้นทางเท้า – ออกของตابلห้วยม่วง มีเส้นทางอยู่หลากหลายเส้นทาง ไม่ว่าจะเป็น
เส้นทางบ้านสระ ฝัหู่ซ่าง ดอนทอง บางเลน ก าแพแสน สุพรรณบุรี บางหลวง ดอนตูม และวัดไผ่โรงวัว ซึ่งในแต่ละเส้นทางมี
ลักษณะสภาพที่ค่อนข้างดี ซึ่งสามารถเดินทางโดยรถส่วนตัว รถโดยสารประจำ ททาง(สายนครปฐม - บางหลวง) แต่ในส่วนของ
ป้ายบอกทางนั้น ยังไม่มีความชัดเจน ไม่เด่นชัด และไม่เพียงพอ เนื่องจากมีแค่เฉพาะจุดที่ส าคัญ

1.2 สิ่ง อำนวยความสะดวก ต าบส่วยม่วงมีลานจอดรถที่สามารถรองรับรถยนต์ส่วนตัวหรือรถขนาดเล็กได้ ในส่วน
ของห้องน้ ในต าบส่วยม่วงมีเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ทางด้านของร้านอาหาร มีร้านอาหารที่ไม่เพียงพอต่อการ
รองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวยังต าบส่วยม่วง นานมที่มากได้

1.3 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย วัด ผลิตภัณฑ์แปรรูป สวนเกษตร ลาน
วัฒนธรรม การเลี้ยงกุง และในเรื่องของผ้าทอโบราณที่มีการทอด้วยฝีมือของคนในชุมชน เรื่องของอัตลักษณ์ วัฒนธรรม
ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในต าบล

1.4 กิจกรรมทางการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมกับคนในพื้นที่ได้ อาทิ กิจกรรมของ
การตกกุงที่บ่อกุงเชิงพาณิชย์ การเข้าชมแปลงผัก ปลูกผัก การเรียนรู้สวนกล้วยลุงแหวง การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ เกษตร
ทฤษฎีใหม่ เรียนรู้การทำ ผ้าทอนอกจากนี้กิจกรรมการฟูลนร ำให้นักท่องเที่ยวได้ท ำร่วมกับชาวบ้าน

1.5 ที่พัก ต าบส่วยม่วงมีที่พักให้กับ นักท่องเที่ยว โดยเป็นแบบโฮมสเตย์ มีสิ่ง อำนวยความสะดวกภายในที่พัก เช่น
ที่นอน หมอน ผ้าห่มพัดลม ห้องครัว ห้องน้ ำเป็นต้น แต่ที่พักนั้นไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่มาจากจำนวนมากได้ ซึ่ง
ในอนาคตทางต าบส่วยม่วงได้มีการวางแผนที่จะสร้างที่พักเพิ่มเติม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

2. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 มิติ

2.1 คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ

ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น จะมีองค์ประกอบทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์
เปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงการประกอบอาชีพเกษตรและประมง มีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนที่ใช้สอยของ
พื้นที่อย่างชัดเจน

สภาพอากาศของแหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก พืชสวน พืชไร่ หรือการ
ท ำเกษตรและประมงได้ดี

ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรนั้นมี
หลากหลายรูปแบบทั้งแบบสด แบบแปรรูป แบบน ำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการผลิต ซึ่งผลผลิตที่ได้รับการยอมรับและเป็น
ที่นิยมมากที่สุด คือ ปลาแดดเดียว กะปิ กุงแห้ง น้ ำพริกกุงฝักออร์แกนิก ฝักสวนครัว

ผลผลิตทางการเกษตรมีความโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ ผลผลิตทางการเกษตรที่โดดเด่นและมีการยอมรับ
เช่น กุงแห้ง กะปิ กุง ฝักกางมุงมีความโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับเป็นที่รู้จักในตابلห้วยม่วงและพื้นที่รอบข้างที่ส่งออก
นอกจากนี้ยังมีฝักออร์แกนิก ฝักปลอดสารพิษน ำไปขายสู่ตลาดภายนอก และยังมีกุงของชุมชนจึงเป็นที่ยอมรับของภายนอก

มีการใช้กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตทาง
การเกษตรที่ปลอดภัยคือ ทุกกระบวนการผลิตจะไม่มีการใช้สารเคมีเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ใช้ยาฆ่าแมลง ปลูกในดินไม่ใส่ปุ๋ยเคมี
ปลูกกางมุงกันแมลงแทน เพื่อป้องกันสารพิษปนเปื้อนในพืชผักและยังมีความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภค

การได้รับรางวัล ใบรับรอง หรือใบประกาศเกียรติคุณ มีความโดดเด่นด้านการทำเกษตร และประมงที่ได้รับ
การยอมรับจากหลายหน่วยงานที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้องค์ความรู้ด้านการเกษตรกับตابلห้วยม่วงโดยมีโครงการ 9101ของ

กรมการเกษตรระดับประเทศ งานนวัตกรรม มาตราฐานผักออร์แกนิก ออแกนิคไทยแลนด์ ไฮโพน และรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งออกไปยังภายนอกและเป็นที่ยอมรับ

การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล มีการจัดการขยะโดยส่วนรวมช่วยกันทิ้งขยะเป็นที่ตามจุดที่อบต. จัดหามาให้มีพนักงานมาเก็บขยะหรือสิ่งปฏิกูลทุกอาทิตย์ ท าให้ไม่ต้องไปทิ้งที่อื่น

คุณค่าของผลผลิตทางการเกษตร คุณค่าของผลผลิตทางการเกษตรและประมง สร้างคุณค่าทางอาชีพให้กับคนในต าบสที่ผลิตผลผลิตทางการเกษตร และประมงท าให้มีการสร้างรายได้เข้ามาในต าบสเพิ่มขึ้น

มีกระบวนการศึกษาและพัฒนาสายพันธุ์ผลผลิตทางการเกษตร มีการลงมือเพาะพันธุ์กึ่งภายในตابلและมี การให้บุคคลภายนอกที่สนใจเข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร และประมงภายในต าบส

มีระบบป้องกันความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อผลผลิตทางการเกษตร การมาท่องเที่ยวในตابلแห่งนี้มีกิจกรรมที่มีความปลอดภัย โดยมีการจัดการพื้นที่ในส่วนหวงห้าม และมีกลุ่มที่คอยรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ที่หวงห้าม เพราะถ้านักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจ านวนมากๆ อาจเกิดผลเสียต่อผลผลิตทางการเกษตรได้

มีการจัดระบบการเกษตรแบบยั่งยืน ตابلให้ความสำคัญกับการเกษตรและประมงของตนเอง โดยการทา การเกษตรและประมงแบบประยุกต์ และการเลี้ยงกึ่ง การจัดระบบทาสวนผัก ปลูกผัก วิถีชีวิตภูมิปัญญาแบบที่ผลิตเองมา รับประทานเอง อีกทั้งยังคำนึงถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความยั่งยืนให้คงอยู่ถึงรุ่นลูกรุ่น หลาน

2.2 คุณค่าด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา

องค์ความรู้ทางการเกษตรที่ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นองค์ความรู้ที่หาชมได้ยาก แปลกใหม่ มี การนิยมเลี้ยงกึ่งและทาเกษตรที่มีความแปลกใหม่ คือ กึ่งแปรรูป ผักออร์แกนิก ผักกางมุง เป็นองค์ความรู้ที่หาชมได้ที่ตابل ห้วยม่วง

องค์ความรู้ทางเกษตรที่ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นองค์ความรู้ที่มี คุณค่าสูงสามารถสะท้อนถึงภูมิปัญญา เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของตابلอันควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ที่ตابلแห่งนี้ จะแสดง ให้เห็นถึงวิถีชีวิตท้องถิ่น คือ การเลี้ยงกึ่ง การเพาะปลูก

ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่น ำสู่การพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณค่าหรือมูลค่าสูงขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ มาช่วยในการเลี้ยงกึ่งก็มีการนาเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่และเครื่องออกกึ่ง รถเข็นกึ่ง ท่อสูบน้ำ ประตูดึง ท าให้เกิดความรวดเร็วในการท างานและการจับกึ่งเพื่อส่งออก

ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการใช้สอยพื้นที่อย่างคุ้มค่าและนาทฤษฎีหลัก เศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการท าการเกษตรและประมง มีหลักพอเพียง มีการนาผลผลิตที่ตนเองปลูกมารับประทานเอง ลดการใช้จ่ายได้

มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนเพื่อช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการส่งเสริมการเกษตร ร่วมกัน ภายในตابلให้ความร่วมมือในการที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์ความรู้ด้านเกษตรและประมง ปรึกษากันโดยมีการ สร้างความร่วมมือระหว่างต าบสกับภาครัฐ

การได้รับการยอมรับให้เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดองค์ความรู้สู่บุคคลภายนอก การได้รับการยอมรับให้เป็น ศูนย์กลางถ่ายทอดองค์ความรู้สู่บุคคลภายนอก โดยมีการกระจายไปของแต่ละหมู่บ้านให้ความร่วมมือ ต้อนรับให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวบุคคลภายนอกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.3 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตابلมีการวางแผนโดยผู้นาชุมชน ผู้ใหญ่บ้านที่คอยพัฒนาหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การดูงานต่างๆมาท าแผนกาท่องเที่ยวในต าบสให้ดำเนินไป ตามแผนพัฒนา

การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ จะมีผู้เฝ้า าด าบคอยบริหารจัดการพื้นที่ในการใช้เพาะปลูก ประมง โดยมีการจัดเป็นสัดส่วน และวางแผนภายในต าบลให้ มีการจัดเป็นพื้นที่เรียนรู้ และแหล่งให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาศึกษาเยี่ยมชม เกี่ยวกับกระบวนการทำเกษตรและประมง อย่างถูกวิธี

การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ตาบลห้วยม่วงมีการดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว โดยมีอพพร. เจ้าหน้าที่ าด ารวจ และชาวบ้านคอยให้การดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและ ทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ตาบล มีการดูแลน้ำปะปาที่มีการใช้ภายในตาบล โดยมีการคอยเช็คระบบน้ำประปา เนื่องจากมีการดูแลของคนในต าบลโดยมีการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว โดยการไม่ทิ้งขยะหรือการใช้น้ำ ล้างปลีอง

สร้างงานและรายได้ให้แก่คนในชุมชน ตาบลห้วยม่วงมีรายได้ที่เกิดจากการขายผลผลิตทางการเกษตรและ ประมง มีการน ามาจ าหน่ายและสร้างรายได้ร่วมกัน ทั้งอาหาร และยังมีการเลี้ยงกุ้ง คนในต าบลส่วนมากก็มีรายได้จากการขาย กุ้ง จับกุ้ง การจ าหน่ายผลิตภัณฑ์พืชผักเกี่ยวกับเกษตรออร์แกนิก

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนตาบลห้วยม่วงนั้นมีหลาย หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วม เช่น เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ ชุมชนบ้านยางพัฒนา และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงยังมี หน่วยงานอื่นๆ

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว โดยคนใน ต าบลมีความร่วมมือกันเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยมีการปลูกต้นไม้ทดแทนไม้ทาลายสิ่งแวดล้อมในตาบล โดยไม่ทิ้งขยะ ไม้ท าลายสิ่งของ ช่วยกันดูแลความสะอาด และต้องมีความรับผิดชอบต่อต าบล

2.4 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยคนในต าบลต้องมีการเตรียมพร้อมในเรื่อง ตัวกิจกรรมแต่ละฐาน การบริการ การต้อนรับ ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจ

การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว สร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยวโดยมีห้องน้ำ ให้บริการ มีน้ำดื่ม รถสามล้อพาชม โดยมีการพูดคุยกับนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้างความประทับใจแรกพบ ระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในต าบล

มีมัคคุเทศก์หรือพราเชอ์ท้องถิ่นเป็นผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์หรือพราเชอ์ท้องถิ่นมีหลายช่วง อายุ ได้แก่ เด็ก ผู้เฒ่า ชุมชน ผู้เฒ่า แต่ฐาน และคนที่มีความรู้ในด้านต่างๆ โดยมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการทำกิจกรรม แต่ละฐาน

การให้บริการผู้พิการและผู้สูงอายุ ว่า การให้บริการผู้พิการและผู้สูงอายุมีการช่วยเหลือโดยตาบลมีห้องน้ำ และยังมีวีลแชร์สำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการและผู้สูงอายุเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงมีการ ช่วยกันดูแลผู้ด้อยโอกาส โดยมีเงินเดือนจากทางอบต. หรือองค์การบริหารส่วนต าบลห้วยม่วงให้แก่ผู้พิการและผู้สูงอายุ

2.5 ศักยภาพการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร จะ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นองค์ความรู้ด้านเกษตรออร์แกนิก สวนลุงแหวง สวนผักอินทรีย์ บ่อกุ้งเชิงพาณิชย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ มีฝ้า ทอ ลานวัฒนธรรม ทั้งนี้กิจกรรมที่ท ำภายในศูนย์

เทคนิคการให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เทคนิคการให้บริการด้านความรู้และข้อมูล ของแหล่งท่องเที่ยว มีบุคคลบรรยายให้ความรู้ การให้ความรู้ในการพูดคุย สาธิตวิธีการร่วมมือกัน และให้นักท่องเที่ยวลอง ทดลองท ำตามความสนใจที่มีในแต่ละฐานของกิจกรรมท่องเที่ยว

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ บ่อกุ้งเชิงพาณิชย์ ในอดีตนั้นชาวเกษตรกรมีการทำนาข้าวและการเลี้ยงกุ้งในอัตราส่วนของพื้นที่เท่ากัน เนื่องจากกุ้งเป็นสัตว์เศรษฐกิจ มีราคาที่สูงสามารถหากำไรให้กับชาวเกษตรกรเป็นจำนวนมาก จนทำให้ในปัจจุบันชาวเกษตรกรส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจกับการเลี้ยงกุ้งมากกว่าการทำนา นอกจากนี้ยังสามารถขึ้นชมและสัมผัสบรรยากาศพื้นที่ของบ่อกุ้ง พร้อมกับการเรียนรู้เรื่องกุ้งโดยชาวเกษตรกรที่มีการผ่านการเลี้ยงมานานนับสิบปี กิจกรรมในฐานะบ่อกุ้งเชิงพาณิชย์ เช่น ตกกุ้ง ชมวิถีชีวิตการเลี้ยงกุ้ง การยกยอกุ้ง และการพายเรือหัวรานอาหารกุ้ง ผลิตภัณฑ์ในฐานะบ่อกุ้งเชิงพาณิชย์ เช่น กุ้งนา กุ้งขาว และกุ้งก้ามกราม

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ กลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์โดยมีการรวมตัวของแม่บ้านในชุมชนท่าเสา โดยมีการนำภูมิปัญญาที่มีอยู่มาผสมผสานกับความทันสมัย จากการแปรรูปกุ้งเป็นกะปิ้งกุ้งที่นำไปประกอบอาหารได้ สามารถเก็บไว้รับประทานได้นานหลายปี ซึ่งเป็นแนวความคิดที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ตลาดการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี กิจกรรมในฐานะกลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา เช่น การประกอบอาหารร่วมกับคนในชุมชน การสอนทำกะปิ้ง การสอนทำ กุ้งแห้งและกุ้งหวาน ผลิตภัณฑ์ในฐานะกลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา เช่น กะปิ้ง กุ้งแห้ง กุ้งหวาน ปลาแดดเดียว และการประกอบอาหารจากกุ้ง

4.2 เส้นทาง 2 เส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมตำบลห้วยม่วง

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ ลานวัฒนธรรมชุมชน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาวครึ่ง มีโบราณวัตถุที่เก็บรักษาไว้ในสภาพที่สมบูรณ์ อาทิ ฝั่ข้าว เกวียน กระบุง และตะกร้า บรรยากาศที่เต็มไปด้วยสภาพบ้านเรือนที่ยังคงความเป็นอดีต รวมไปถึงผ้าซิ่นและผ้าทอที่มีอายุราว 100 ปี ผสมผสานกับการมีวัฒนธรรมในการต้อนรับอย่างอบอุ่น กิจกรรมในฐานะลานวัฒนธรรมชุมชน เช่น การฟ้อนรำแบบไทลาวครึ่ง และกิจกรรมนาชมโบราณวัตถุ อาทิ ฝั่ข้าว บ้านเก่า และเกวียน ผลิตภัณฑ์ในฐานะลานวัฒนธรรมชุมชน เช่น ผ้าซิ่น ผ้าทอประยุกต์ ตะกร้า และกระบุง

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ แม่บ้านเกษตรกรไทลาวครึ่ง เป็นหลักพื้นฐานของการท่องเที่ยว ซึ่งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทลาวครึ่งนี้มีแนวคิดที่สามารถทำให้ชุมชนเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยนวัตกรรมการคิดไปพัฒนาเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ได้ รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า กิจกรรมในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทลาวครึ่ง เช่น การเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การเรียนรู้การวิธีการสานเสื่อและหมวกจากวัสดุธรรมชาติ

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ สวนผักอินทรีย์บ้านคลองไทร เป็นกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการสำหรับผู้ที่มีความปรารถนาที่จะรักษาสุขภาพได้เป็นอย่างดี เพราะว่าการเพาะปลูกผักของชาวเกษตรกรในตำบลห้วยม่วงนี้จะเป็นการปลูกผักที่ไร้สารเคมีทุกชนิด ซึ่งในทุกวันชาวเกษตรกรจะทำการบรรจุผักเข้าสู่ห้างสรรพสินค้าหลายแห่ง ทั้งนี้ยังมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูก วิธีการคัดสรรผักที่มีคุณภาพ เพื่อผลประโยชน์ที่ดีสำหรับนักท่องเที่ยว กิจกรรมในฐานะสวนผักอินทรีย์บ้านคลองไทร เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกผัก การคัดสรรคุณภาพของผัก และการชมบรรยากาศในสวนผักปลอดสารเคมี ผลิตภัณฑ์ในฐานะสวนผักอินทรีย์บ้านคลองไทร เช่น ผักสลัดออร์แกนิก เรดโอ๊ค กรีนโอ๊คปัตเตอร์เฮด พิลเลย์โอ๊คเบิร์ก กรีนโครอล(ผักกาดหอม) เรดโครอล(ผักกาดหอมแดง) และหมอน

4.3 เส้นทาง 3 เส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมตำบลห้วยม่วง

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ สวนลุงแหง แนวความคิดของบุคคลที่อยู่ภายใต้การเกษียณอายุจากการเป็นผู้คุมเรือนจำในอดีต โดยได้มีการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต ซึ่งมีการวางแผนที่เรียบง่ายผสมผสานกับแนวคิดที่มีความทันสมัย กิจกรรมในฐานะสวนลุงแหง เช่น การพายเรือในร่องสวนกล้วยน้ำว้า การชมบรรยากาศรอบๆสวนบนหอคอย การเรียนรู้เกี่ยวกับกล้วยและหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตภัณฑ์ในฐานะสวนลุงแหง เช่น กล้วยน้ำว้า

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนกลางน้ำ ผ้าทอโบราณไทลาวยวน การทอผ้าที่เป็นรูปแบบดั้งเดิมโดยเป็นการทอของเด็กเยาวชนที่หลงใหลในความสวยงามของการทอผ้า มีความสามารถแกะลวดลายด้วยฝีมือตนเองโดยคงรูปแบบเนื้อผ้าดั้งเดิม จนทำให้ผลงานที่ออกมาเกิดความภาคภูมิใจและทำให้นักท่องเที่ยวชื่นชอบกันมาก ทั้งนี้ยังมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ

เรียนรู้ กิจกรรมในผ้าทอโบราณไทลวดยวน เช่น การสอนทอผ้าโบราณด้วยมือ การเรียนรู้ขั้นตอนการทอผ้า การชมความงามของเนื้อผ้าทอ และการลงมือปฏิบัติทอผ้าของนักท่องเที่ยวผู้ผลิตผ้าในผ้าทอโบราณไทลวดยวน เช่น ผ้าชิ้นตีนจกไทยวน ผ้าเมตรสา หับตัดชุด ยามจกไทยวน ผ้าไหมประดิษฐ์จกดอกไหมแท้ต่อหัวแดงขาว และผ้าชิ้นตาหมูแบบโบราณ

กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการปลายน้ำ กลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์โดยมีการรวมตัวของแม่บ้านในชุมชนท่าเสา โดยมีการนำภูมิปัญญาที่มีอยู่มาผสมผสานกับความทันสมัย จากการแปรรูปกุ้งเป็นกะปิกุ้งที่นำไปประกอบอาหารได้ กิจกรรมในฐานะกลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา เช่น การประกอบอาหารร่วมกับคนในชุมชน การสอนทากะปิกุ้ง การสอนทากุ้งแห้งและกุ้งหวาน ผลิตภัณฑ์ในฐานะกลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา เช่น กะปิกุ้ง กุ้งแห้ง กุ้งหวาน ปลาแดดเดียว และการประกอบอาหารจากกุ้ง

อภิปรายผล

ในอดีตมีกลุ่มชนชาติพันธุ์ลาวครั้ง ลาวยวน ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้ จึงได้มีการสร้างวัด สร้างบ้านเรือนเพื่อการพักอาศัย ซึ่งในบริเวณใกล้เคียงมีลำห้วยตัดผ่านพื้นที่ในตำบล ซึ่งสอดคล้องกับ วิสาหกิจตำบลเกษตรกรรมผู้เลี้ยงกุ้งตำบลห้วยม่วง (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ในสมัยอดีตมีวัดที่เก่าแก่และเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านเคารพนับถือกันมา ซึ่งทางด้านทิศตะวันออกของวัดนี้มีลำห้วยหรือคลองเล็กๆอยู่ ที่ไหลมาจากแม่น้ำ ท่าจีนโดยชาวบ้านได้ มีการใช้สอยประโยชน์จากลำคลองนี้เพื่อ ทาเกษตรที่เป็นอาชีพหลักของคนในตำบลด้วยพื้นที่ แห่งนี้มีความเจริญทางธรรมชาติ มีการเติบโตของพืชพรรณนา ๆ ชนิด ส่วนใหญ่ก็จะเป็นต้นมะม่วงที่ เจริญงอกงามเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการเรียกขานตำบลนี้ว่า “ตำบลห้วยม่วง” เป็นต้นมา ในปัจจุบัน ตำบลห้วยม่วงมีพื้นที่ประมาณ 31.51 ตารางกิโลเมตร เป็นตำบลหนึ่งในเขต ของอำเภอ กาแพแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งจะประกอบไปด้วย 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านท่า หมู่บ้านปากสระ หมู่บ้านดอนแฝด หมู่บ้านคลองไทร หมู่บ้านเดินมะขาม หมู่บ้านท่าเสา หมู่บ้านมาบแค หมู่บ้านกระตือ หมู่บ้านหัวดอนคา หมู่บ้านท่าเสาใหม่ และหมู่บ้านกระตือ ด้วยการที่มีลำคลองตัดผ่านพื้นที่ อาชีพหลักของประชากรในท้องถิ่นก็คือ ทานา ทาสวน ทาไร่ ส่วนอาชีพเสริมคือ การทาประมงและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งตำบลนี้เป็นตำบลที่มีการเลี้ยงกุ้งบ่อ มีการปลูกผักอินทรีย์ นอกจากนี้มีสินค้าทางการเกษตรที่เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยการรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนอีกด้วย ความโดดเด่นของตำบลห้วยม่วงมีความโดดเด่นที่หลากหลายทั้งด้านธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงวิถีชีวิต ประเพณีต่างๆ ที่ทางตำบลสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน โดยสิ่งที่โดดเด่นของตำบลคือ การสร้างศิลปกรรม เช่น วัด โบสถ์ ที่มีความสวยงามตามแบบยุคโบราณ การด ารวิถีชีวิต การมีวัฒนธรรมที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นตนเอง และการทาเกษตรกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนใน ตำบลรวมถึงสามารถสร้างต าบสให้เป็นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้สอดคล้องกับ กรมการท่องเที่ยว (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็น การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของชาวชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการด านกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้มา ทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร

โดยมีความสอดคล้องกับ นีออน ศรีสมยง (2552) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากร โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน ให้ผู้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเต็มตัว ซึ่งสอดคล้องกับ เทพกร ณ สงขลา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ เป็นการนำทรัพยากร การเกษตรและวัฒนธรรมเกษตรมาเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยไม่เพียงแต่การสร้างควมพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว แต่ยังมีมุ่งพัฒนาความเป็นอยู่ของต าบสในด้านรายได้ที่ควบคู่ไปกับการก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรการเกษตร ทั้งผลผลิตทางการเกษตร กิจกรรมทางการเกษตรในด้านต่างๆ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติภายในต าบสตลอดจนวิถีชีวิตการเกษตร

ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการนำทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ มาจัดสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรภายในต าบสโดยมีกิจกรรมหรือจัดเป็นรูปแบบทางการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ และมีการขยายเส้นทาง การท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และยังมีส่วนสินค้าทางการเกษตรเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ค ำนี้ถึงเรื่องของการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในตำบล ภูมิปัญญาของชาวเกษตร และยังมีการคิดค้นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนเกิดการ
ท่องเที่ยว

ในส่วนของ การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ต.บสหัสย์ม่วง อ.เขาชะเมา จ.นครศรีธรรมราช มีความ
โดดเด่นทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพผลิตภัณฑ์ของต.บสหัสย์ม่วง มีความหลากหลายและมีชื่อเสียงโดย
ได้รับการรับรองจากใบรับรอง โครงการ 9101 ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี มีการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น
เป็น ดิน น้ำ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการผลิตสินค้าพัฒนาการเกษตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีผลิตภัณฑ์ทาง
การเกษตรที่หลากหลาย ได้แก่ ปลาแดดเดียว กุ้งแห้ง กุ้งหวาน กะปิกุ้ง และผักออร์แกนิกเป็นต้น โดยผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็น
ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอย่างแท้จริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ วิชชุรย์ ปัญญากุล (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ใช้ในการผลิต
ทางการเกษตรประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่บสหัสย์ม่วง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในบสหัสย์ม่วงนำมาใช้เพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่
ที่ดิน น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ แรงงาน เครื่องมือเกษตรกรรม ความรู้การเกษตร ตลอดจนวัสดุและพืชพันธุ์ต่างๆ ใน
ท้องถิ่น ได้แก่ ผลไม้ ผักพื้นบ้าน ที่แหล่งท่องเที่ยววน มาใช้เพื่อการเกษตรหรือนำมาใช้เพื่อท่องเที่ยวโดยตรง ทรัพยากรเกษตร
ในที่นี้ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การเกษตร และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประเภทต่างๆ ที่เป็นศักยภาพ
ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

องค์ประกอบที่ 2 คุณค่าองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา เป็นองค์ความรู้วิถีเกษตรและประมงตั้งแต่กระบวนการ
ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เช่น ลานวัฒนธรรมชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทลาวครั้ง สวนผักอินทรีย์บ้านคลองไทร ผักทอ
โบราณไทลาววน กลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา สวนลุงหวาง บ่อกุ้งเชิงพามิซย์ และเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น ซึ่งตำบลบสหัสย์ม่วงมี
องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงกุ้ง โดยมีกิจกรรมและการสาธิตการเพาะชาลูกกุ้ง
จนถึงการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ยังสามารถ ผลิตที่เหลือจากการจำหน่ายมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยองค์ความรู้ดังกล่าว
เป็นภูมิปัญญาของตำบลบสหัสย์ม่วง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เทพพร ณ สงขลา (2554) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งท่องเที่ยวที่เน้น
กิจกรรมการสาธิต ได้แก่ ฟาร์มเพาะเห็ด ฟาร์มเลี้ยงผึ้ง และแปรรูปอาหาร โดยแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้จะเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ
ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสาธิตถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อนักท่องเที่ยว ที่เข้าเยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยว
ประเภทนี้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มาศึกษาดูงาน หรือนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และต้องการ
ประสบการณ์ไปพัฒนาอาชีพเกษตรของตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต.บส
หัสย์ม่วง ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและมีการจัดพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยแบ่งสัดส่วนสำหรับทาเกษตรและประมง
และของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทอย่างเป็นระเบียบ โดยมีการจัดเตรียมฐานแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีความ
สนใจในด้านการเกษตรและประมง ซึ่งตำบลบสหัสย์ม่วงมีการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยการไม่ปล่อยน้ำเสีย
ลงแม่น้ำ ลากคลองมีการจัดการขยะในต.บสเพื่อให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ประเวศ หอม
ชื่น (2551) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนต่างวัฒนธรรม โดยมีต้นทุนทางธรรมชาติ
ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับชุมชน โดยการท่องเที่ยวโดย
ชุมชนจะเน้นการอนุรักษ์ทางธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดท าทกรท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนจะมี
การค านึงถึงความยั่งยืนสิ่งแวดล้อมก่อนเสมอ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรในท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 4 ศักยภาพให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บุคคลภายในฐานการเรียนรู้ มีความรู้ด้าน
เกษตรและประมง สามารถถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ รวมไปถึงความพร้อมในด้านบริการแก่นักท่องเที่ยวที่
เข้ามาเยี่ยมชมยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวไว้ว่า ศักยภาพการ
ท่องเที่ยว เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของแหล่งท่องเที่ยวในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว

แก่ผู้มาเยี่ยมเยือน คุณลักษณะหรือคุณสมบัติดังกล่าวนี้ มีความแตกต่างตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่อง

องค์ประกอบที่ 5 ศักยภาพการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกรได้ทั้งกระบวนการผลิตและประมง ตั้งแต่กระบวนการผลิตต้นน้ำไปจนถึงกระบวนการปลายน้ำ เช่น การเตรียมดิน การปลูก การเก็บเกี่ยวซึ่งเป็นขั้นตอนของการทำเกษตร การเตรียมเพาะซากุ้ง การปล่อยบ่อดิน การจับและเก็บเกี่ยวซึ่งเป็นขั้นตอนของประมงและการรับประทานผลผลิต โดยมีการน าทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนำมาใช้ในการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น การเลี้ยงกุ้ง การร าทาลาวครึ่ง และวัดห้วยม่วง ซึ่งสิ่งดึงดูดใจเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่และก่อให้เกิดรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สินธุ์ สโรบล (2546) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นทางเลือกในการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีส่วนร่วมเข้ามาทำหนดทิศทางของการท่องเที่ยว โดยการน าทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้านต่างๆ เช่น ทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และวิถีการผลิตของชุมชน มาใช้เป็นต้นทุนเพื่อดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวหรือมาเป็นปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นมีความคาดหวังว่า คนในชุมชนสามารถสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มมากขึ้น

ในส่วนของการกำหนดแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตลาดห้วยม่วง ยังขาดการสร้างประสบการณ์ การพัฒนากิจกรรมและการจัดการ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการท ำกิจกรรมระหว่างคนในตลาดและนักท่องเที่ยว ดังนั้นตลาดห้วยม่วงจึงควรได้รับการจัดการในเรื่องของการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เกิดการมีส่วนร่วมและประสบการณ์ในเรื่องการลงมือทำจริง โดยใช้แนวคิดปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว สอดคล้องกับศรัญญา วราภักดิ์ (2558) ได้กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกระบวนการที่ควรคำนึงถึง ดังนี้ 1) คำนึงถึงกิจกรรมประจำ วันของเจ้าของพื้นที่ 2) กิจกรรมในชุมชนหรือสภาพแวดล้อมในชุมชน 3) ระยะเวลาของนักท่องเที่ยว และช่วงเวลาของกิจกรรม 4) สร้างเรื่องราวการเรียนรู้ในกิจกรรมทุกประเภท 5) ความพร้อมของนักท่องเที่ยวและศักยภาพทางร่างกาย 6) ความปลอดภัย 7) ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เกิดเป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนากิจกรรมในชุมชนหรือสภาพแวดล้อมในชุมชน

เป็นสิ่งดึงดูดใจอีกประการหนึ่งของนักท่องเที่ยว โดยเจ้าของพื้นที่ที่สามารถแนะนำ นักท่องเที่ยวให้ร่วมกิจกรรมกับชุมชน หรือแนะนำ วิถีชีวิตอื่นในชุมชนที่น่าสนใจ ซึ่งทางตลาดห้วยม่วงได้มีการจัดการด้านขยะและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ในพื้นที่ตลาดห้วยม่วงมีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่และเหมาะสมแก่การทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับ UNWTO (องค์การการท่องเที่ยวโลก) (2001) ได้กล่าวว่า เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืนในการจัดการการท่องเที่ยว

2. การพัฒนาสร้างเรื่องราวการเรียนรู้ในกิจกรรมทุกประเภท

การสื่อสารด้วยการอธิบายเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการคือ ความเป็นมา ความสำคัญของกิจกรรมที่พวกเขา กำลังปฏิบัติอยู่ เจ้าของพื้นที่ควรอธิบายเรื่องราวหรือตอบข้อซักถาม ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เทพกร ณสงขลา (2554) ได้กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวบางประเภทที่เน้นกิจกรรมการใช้ความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ ฟาร์มเกษตรอินทรีย์ มีการเตรียมสถานที่ การบรรยายและวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ กิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทแบบนี้เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการหาความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3. การพัฒนาด้านความปลอดภัย

ความปลอดภัยในกิจกรรมเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึง เจ้าของพื้นที่จึงต้องมีการชี้แจงล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวให้เหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เทิดชาย ชัยบารุง (2552) ได้กล่าวว่า การพัฒนาในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่เอื้อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยการบริหารจัดการและการปฏิบัติการ ซึ่งหมายรวมถึงเรื่องตลาด ระบุข้อมูลข่าวสาร การประสานงาน การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว นโยบายการท่องเที่ยว การวางแผนอำนวยความสะดวกเพื่อจัดการการท่องเที่ยว รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

4. การพัฒนาการรองรับนักท่องเที่ยว

เพื่อความสามารถของพื้นที่ที่จะรองรับการใช้ประโยชน์ในช่วงเวลาหนึ่ง โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากร และประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ วิภาวี อินทราคม (2553) ได้กล่าวว่า การรองรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว นั้น มีอยู่หลายปัจจัย ดังนี้ 1) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึง การเดินทางไปชม ความงามของแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น แต่เป็นการที่นักท่องเที่ยวได้มีโอกาส ทักทายกันต่าง ๆ ตลอดจนการร่วมกิจกรรมกับชุมชน ได้แก่ ดานาเกี่ยวข้าว การปลูกผัก เป็นต้น กิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว 2) สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งที่จัดขึ้นเพื่อให้เอื้อประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

ดังนั้น การพัฒนาและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว จะท ในเรื่องของการวางแผนให้มีความเหมาะสมโดยต้องมีการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้ 1) การพัฒนากิจกรรมในชุมชนหรือสภาพแวดล้อมในชุมชน 2) การพัฒนาสร้างเรื่องราวการเรียนรู้ในกิจกรรมทุกประเภท 3) การพัฒนาด้านความปลอดภัย 4) การพัฒนาการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนากิจกรรมของตำบล ห้วยม่วงให้มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมและเสริมสร้างพัฒนาการให้ดีขึ้น

ในส่วนของ ข้อมูลด้านการสังเคราะห์เส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประมงในตำบลห้วยม่วง สามารถสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประมงคือ กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการณ์ต้นน้ำ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการณ์กลางน้ำ คือบ่อกุ้งเชิงพาณิชย์ และกิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการณ์ปลายน้ำคือ กลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา โดยแต่ละกิจกรรมท่องเที่ยวถูกเชื่อมโยงด้วยลักษณะของกิจกรรมทางการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมท่องเที่ยวทางเลือกในตำบลเพื่อให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวภายในตำบล ได้แก่ ลานวัฒนธรรม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรลาว ครั้ง สวนผักอินทรีย์บ้านคลองไทร ผ่าทอโบราณไทรลาวยวน สวนลุงแหวง วัดห้วยม่วง อีกทั้งยังมีเส้นทางเชื่อมโยงภายในพื้นที่เพื่อเป็นทางเลือกให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกที่จะไปหรือไม่ไปก็ได้ โดยเป็นตัวเลือกที่มีความหลากหลายและดึงดูดความน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวชมตามจุดน่าสนใจต่างๆที่มีความสะดวกและความปลอดภัย ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและส่งเสริมทางการตลาดทางการท่องเที่ยว

โดยสอดคล้องกับ เตชา บุญค้ำ (2539) เรื่องการจัดเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวท ทำให้ทราบถึงความหมายของการจัดเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวได้ว่า การจัดเส้นทางเชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การกำหนดเส้นทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมจุดที่น่าสนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างง่าย สะดวก และปลอดภัย อีกทั้งยังได้รับความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน ซึ่งบางครั้งเส้นทางท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยว ที่ใช้เส้นทางเดิม ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเส้นทางทางรถยนต์ ทางเรือ ทางเท้า หรือทางอื่น ๆ ที่อาจใช้ร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมืองหรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาเฉพาะเป็นพิเศษ เช่น เส้นทางเดินป่าในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เส้นทางเดินขึ้นเขา ภูสอยดาว เส้นทางเดินเรือไปเกาะล้าน เส้นทางส่องสัตว์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เส้นทางเรียนรู้ชุมชนห้วยม่วง เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับ ส นันกนเศรษฐกิจการเกษตร (2558) ได้กล่าวว่า ห่วงโซ่อุปทานและกระบวนการด้านการเกษตรในระบบห่วงโซ่อุปทานสินค้าด้านการเกษตรประกอบไปด้วยต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งเป็นการกำหนดเส้นทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมจุดที่น่าสนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างง่าย สะดวก และปลอดภัย อีกทั้งยังได้รับความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน สอดคล้องกับ นนทิกัด เพ็ชรโรจน์ (2559) ที่ได้เสนอการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสามารถช่วยส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในพื้นที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ต้นน้ำ คือการเรียนรู้การท าเกษตรและประมงที่ฐานการเรียนรู้ตำบลห้วยม่วง, กลางน้ำ คือ การนำไปสู่วิธีการปฏิบัติทางการท าเกษตรและประมงในเครือข่ายของตำบล และปลายน้ำ คือ การนำไปสู่ผลผลิตทางการเกษตรและประมงในตำบล ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกของกลุ่มสตรีชุมชนท่าเสา ทั้งหมดนี้สามารถนำไปสร้างเส้นทางกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมเชื่อมโยงภายในพื้นที่ตำบลห้วยม่วงได้ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับภำนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าตำบลห้วยม่วง มีทรัพยากรในพื้นที่และทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งควรมีการท ากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อที่จะส่งเสริมให้ทางต บสห้วยม่วงนั้นมีความโดดเด่นทางด้านการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการท่องเที่ยว ทางด้านการเข้าถึงคือป้ายบอกทาง ที่พัก นั้นมีไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวได้ ดังนั้น ทางตำบลควรมีการพัฒนาแก้ไข เพื่อให้ตำบลห้วยม่วงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษาคควรมีการศึกษาเรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านอาหารเพื่อการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต บสห้วยม่วง อ าเภอ าแพแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าทางด้านอาหารพื้นบ้านของต บส

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลห้วยม่วง อ าเภอ าแพแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัญหาของตำบลห้วยม่วง คือ เป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ยังไม่มีกระจายตัวไปยังพื้นที่อื่นๆในตำบลเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าต บสห้วยม่วงจะมีเส้นทางท่องเที่ยวภายในต บสอยู่แล้ว เนื่องจากแหล่งกิจกรรมภายในต บสมีระยะทางที่ไกลกัน และไม่มีความชัดเจนหรือเชื่อมโยงกัน จึงท าให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวไม่สามารถร่วมกิจกรรมในพื้นที่ตำบลได้ครบทั้งหมด อีกทั้งตำบลห้วยม่วงยังมีพื้นที่เชื่อมโยงที่น่าสนใจ แต่พื้นที่เชื่อมโยงเหล่านี้ไม่ได้ถูกจัดเป็นหมวดหมู่ จึงท าให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังตำบลห้วยม่วงไม่มีทิศทางในการท่องเที่ยวไปยังกิจกรรมเชื่อมโยงที่ใกล้เคียงกันได้ โดยการศึกษาแนวทางในการพัฒนากิจกรรมภายในต บสนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนากิจกรรมในชุมชนหรือสภาพแวดล้อมในชุมชน 2.) การพัฒนาสร้างเรื่องราวการเรียนรู้ในกิจกรรมทุกประเภท 3.) การพัฒนาด้านความปลอดภัย 4.) การพัฒนาการรองรับนักท่องเที่ยว โดยด้านการสังเคราะห์เส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประมงในตำบลห้วยม่วง สามารถสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประมงคือ กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการณ์น้ำ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการณ์การกลางน้ำคือ บ่อกุ้งเชิงพาณิชย์ และกิจกรรมท่องเที่ยวกระบวนการณ์ปลาหน้าคือกลุ่มสตรีชุมชนทำเสา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการกำหนดแนวทางกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนถึงเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ในท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวนั้นเห็นถึงความส าคัญและเกิดความสนใจในการที่จะมาเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

(ภาษาไทย)

- กรมการท่องเที่ยว. (2557). **คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เชิด สิงค์คาบุอง. (2559). **การท่องเที่ยวโดยชุมชน**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2562. จาก <https://cbtyouth.wordpress.com/cbt-youth/cbt/>.
- เดชา บุญค้ำ. (2539). **การเชื่อมโยงเส้นทางและการส่งเสริมการตลาดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่ม 4 จังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย**. วารสารวิทยาศาสตร์การจัดการ. (ม.ป.ป.).
- เทพกร ณ สงขลา. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการใช้ทรัพยากรเกษตรของชุมชน: กรณีศึกษาท่องเที่ยวเชิงเกษตรข้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช**. วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์. 6(2), 1 – 12.
- เทพกร ณ สงขลา. (2556). **รูปแบบการจัดการทรัพยากรเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในอำเภอข้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช**. ปริญญาคุษภิปบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- เทิดชาย ชัยบ รุง.(2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- นนทิภัก เพียรโรจน์. (2559). การเชื่อมโยงเส้นทางและการส่งเสริมการตลาดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่ม 4 จังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการ. 30(2), 1 – 27.
- นิออน ศรีสมยง. (2552). องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชนบท และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แนวโน้มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. (2562). แนวโน้มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย 2562. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2563. จาก https://kasikornbank.com/international-business/th/Thailand/IndustryBusiness/Pages/201901_Thailand_TourismOutlook19.aspx.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2556). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประเวศ หอมชื่น. (2551). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านชะชอม หมู่ที่ 7 ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปณิกา พันธุ์สมุทร. (2551). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. นครปฐม: สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิภาวี อินทราคม. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรัณญา วรากุลวิทย์. (2558). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (TOURISM INDUSTRY). (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ: แววาววรินทร์ตั้ง.
- สินธุ์ สโรบล. (2546). การท่องเที่ยวโดยชุมชน : แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานจังหวัดนครปฐม. (2559). จังหวัดนครปฐม. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.nakhonpathom.go.thfrontpage>.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม. (2561). แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.nakhonpathom.doae.go.th/ท่องเที่ยวเชิงเกษตร/ท่องเที่ยวเชิงเกษตร%20ปี%202561/ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร>
- Inskeep, E. (1993). Tourism Planning: An Integrated and Sustainable Development Approach. International Journal of Industrial Engineering Computations. 30(1), 70 – 71.